

Haşir Meydanı için, dünyanın yörüngesi, yani gezdiği daire olarak gösteriliyor. Bu nasıl oluyor? Âlem-i ahiret, âlem-i şhadette bir yerlerde tarif ediliyor. Âlem-i ahirete ait bazı manaları Güneş sistemi içinde maddi bir yerlerde düşünmek doğru mudur?

Güneş sistemi ve dünya bir daire çizerek gidiyor. Bu çizdiği daire ta kâinatın yaratılmasından başlayıp kıyametin kopma esnasına kadarki safahatı içine alan, akıl ve hayalin anlamakta zorlandığı geniş ve küllî bir dairedir. Yoksa dünyanın Güneş etrafındaki çizgisi ve bu çizginin teşkil ettiği küçük daire kastedilmiyor.

Dünya Güneş'in etrafında döndüğü gibi, Güneş sistemi de başka bir sistemin etrafında dönüyor, o sistem de başka bir sistemin etrafında dönüyor. Dolayısı ile haşir meydanı bu sistemlerin çizdiği bu azametli dairenin içinde teşekkül edecektir.

Dünya, vaziyeti itibari ile bu akıl almaz büyüklükteki galaksilerin yanında bir nokta kadardır ve küçük bir pusula olabilir. Yani büyük şehirlerin en merkezî noktası gibi diye anlıyoruz.

Elmanın kabuğu elmanın özünün üstünde bir perde, zayıf bir örtü olduğu gibi, maddi eşya da batınî hakikatlerin üstünde birer kabuk ve birer örtü mesabesinde. Asıl olan eşyanın içyüzü ve kâinatın arkasında ki gaybî âlemlerdir.

Şhadet âlemi her ne kadar manevi âlemlerin üstünde ince ve tenteneli bir perde olmuş olsa da o âlemlerin varlığına işaret eden birer levhadırlar. Biz bu işaretlerin ve levhaların içinde olduğumuz için tarif ve tavsif ona göre oluyor.

İnsan ruh ve bedenden müteşekkil olduğu gibi, mahlukat da maddî ve manevi, zahiri ve batinî olmak üzere iki kısımdan teşekkül etmektedir. Nasıl ki, hayat noktasından bedeni idare eden ve esas olan ruh ise, aynı şekilde manevi âlemler de maddî âlemlerin esas ve temelidir. Hâl böyle olunca, zahirde görünen canlılık ve şuur batından gelen birer yaşlık ve sızıntı nevindedir. Topraktaki rutubet nasıl suyun varlığına işaret ediyorsa, aynı şekilde mahlûkat testisinin yüzünü teşkil eden maddi kâinattaki hayat da onun aslı olan gaybî âlemlerden süzülüp gelmektedir.

Maddi âlemdeki yıldızların nârını cehennemden, nurunu cennetten almaları, bu meseleye karine olabilir.

"Tenteneli perde", dikkat ile bakıldığında arkasını gösteren bir perdedir. Kâinat da ahiretin üzerinde duran şeffaf ve ince bir perde gibidir. İman nazarı ile ve dikkatli bir şekilde bakılırsa, onun arkasında hem Allah'ın sonsuz kudreti, nihayetsiz ilmi,

mutlak iradesi hem de ahiret âlemleri görülür.